

को पुस्तकालयया प्रकाशन

- ☐ लूसः
- ☐ छगू दिप छगू लाश
- ☐ हाब्लासा

गनं गनं 'लूसः' लुया वःथें ह्यंगु 'छगू दिप छगू लाश' छवयाः वःगु छुं किचः जकः खःसा थों 'हाब्लासा' त्वयेके खंगुलि पिकाकयात तःथंगु उत्साहं पाच्युंगु दु ।

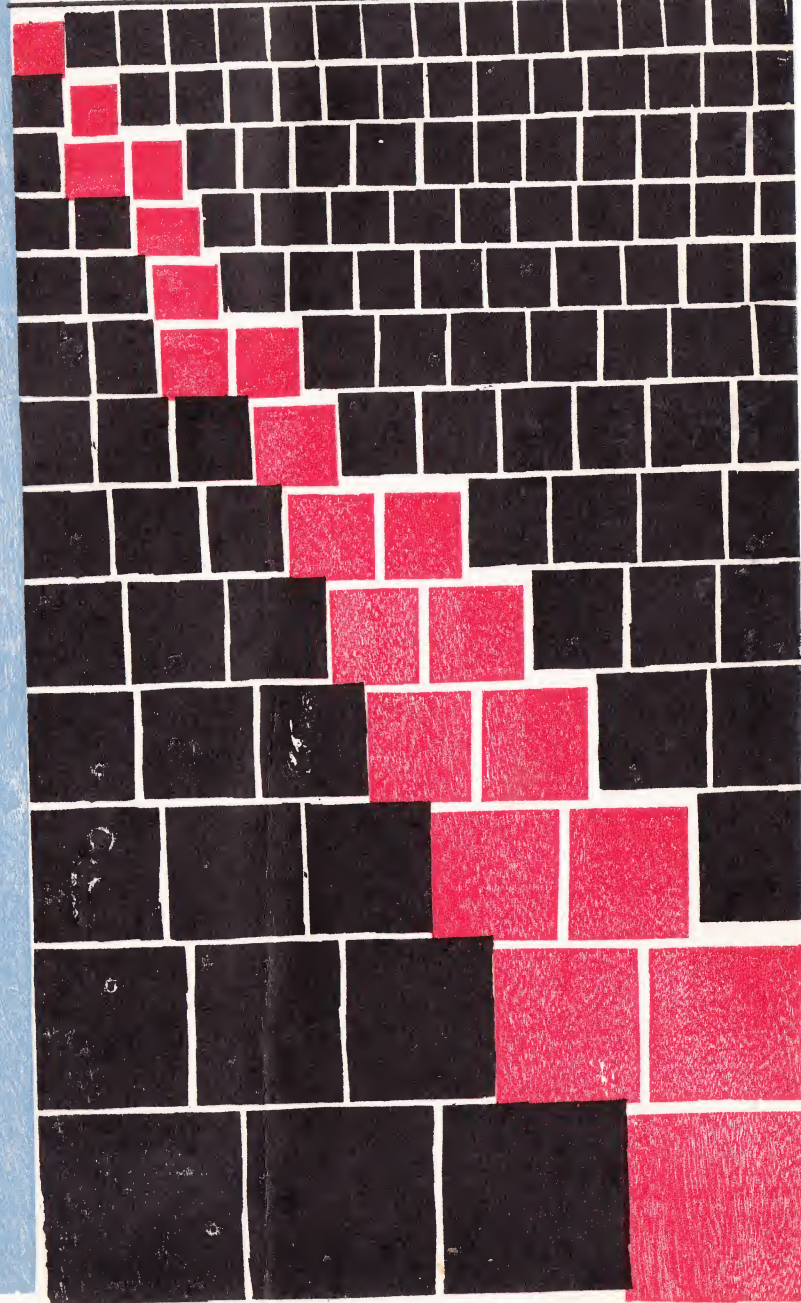
ह्याउनिभाः लुयाःवये न्ह्यो ह्यंगु आक्सय् हाब्लासा वा पल्पसा छकः पिलिक्क थीबेले नं अन्धकार पट्टा मदय्क बिस्पू वनी । जिमिस मतिइ तयार्थे सकल जनतां नं थुकियात नालाः काल धाःसा पिकाकया थुगु पलाः थासय् हे लाःगु वाः ताय्के ।

'हाब्लासा' त्वयेकेत न्वमिजुं थःगु चिनाखें छपुचः पिकाकयात लःह्लाना ह्यर्थे थःथःगु मन्तव्य बिघाट्पि मा. धोभारीजु व प्रो. माणिकलाल श्रेष्ठ जुप्रति पिकाकपाखें धन्यवाद देछाया । थर्थेतुं हाब्लासायात सफूया रूपय् पिब्वेत थासाया ज्याखेंय् ग्वाहालि यानाछूम्ह भाजु पसरत्न तुलाधरयात धन्यवाद मन्थुसे गथे च्वने । अले, हाब्लासा त्वयेकेगु ज्याय् फुर्थे चा.थें ग्वाहालि थेंका छूपि सकसितं नं पिकाकपाखें धन्यवाद देछाये ।

—पिकाक

यो
ने
न्द्र
प्र
धान

हाब्लासा

पुस्तकालय प्रकाशन

(३३३३३) ३३३३ ३३ ३३

३३ ३३ ३३ ३३

३३ ३३ ३३ ३३

३३ ३३ ३३ ३३

○ योगेन्द्र प्रधान

हा
ब
ला
सा

ने. सं. १०६८ (२०३५)

ह्वापां : ६०० गू

मू : ४.००

व्यावक वां च्वमियाके

पिकाक : श्री पुस्तकालय, स्वप ।

नवावक प्रकाशक लि

धल: पौ

१. फुजिमाया नुगः ज्वनाः...	१
२. मुनां ज्वनेफु छहा दोषी...	४
३. सुल्प्यातय् संयना-भतूतय्...	८
४. ह्वागसय् नं छपु स्या-चुपि...	१२
५. मुक्तिक्षेत्र व घण्टाघर	१६
६. कथित विकासया न्ह्यपुइ	१७
७. सतार : कापा फिल्लाया	२०
८. सूर्ययात म्हुछिइ फुपि की ...	२१
९. आत्मसमर्पित, ख्वाउँहि	२५
१०. छुंयागु परिवेसय्	२८
११. जिगु आज्जु गन जि थ्यंकेत ...	३०
१२. इनाप छहा भियतनामियागु ...	३३
१३. गंगा छंगु अमर...	३४
१४. खालु नं चाकु धकाः...	३५
१५. गुपचुप समुद्रया ह्यय्	३७
१६. पाल्वा च्याके हे माःसा ...	३९
१७. भियतनामया लिच्चय्	४०
१८. हाब्लासा जि खनाकथं- प्रो. माणिकलाल	४१

हाब्लासा छपुलु

भाजु योगेन्द्र प्रधानजुया चिनाखँ मुना- 'हाब्लासा' छपुलु स्वयांलि जि खंगु निखोखँ च्वय्गु औसर दःगुली जितः तस्सकं लयता वल । जि मनं तुनार्थे योगेन्द्रजु अनेक विघ्न बाधा लिसें ल्वाल्वां आजु थ्यंकेगु थःगु लँपुइ न्ह्योज्याना दिइगु अजं दःनि- थ्व तस्सकं सन्तोषया खँ खः । खःला छपुलु जक स्वयाः हाब्लासाया विषये जि छु हे च्वय्फइ, अथेजूसां जितः थथे च्वन- भाजु

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

योगेन्द्र ह्लापास्वयाः आः आपाः हे सचेत व सम्वेदनशील हाव-
लासाय् च्वंगु छपु छपु दत्तले चिनाखँत हृदयस्पर्शी अले यथार्थ
चित्रण । सूर्योया जः मध्यनिगु थासे तकनं कवित्थ्यनि धाःगु
धात्थे हे खः खनिसा । जुगानजुगनिसँ आः तकनं शोषण व पीडां
मुक्त मज्जुपि फापाया मतार दाजुकिजापिनिगु दीन-हीन जीवन,
शोषकतयगु ह्लाति थःगु बुँ लित काय् मफुह्य कान्छा मगर, अले
छफुति हिया निति नकतिनि बूह्य मचायात सिमन्टी बैय् भांश्रा
छकुति भुनाः त्वःता वने माःह्य मां- थजापिनिगु दयनीय अवस्था
पाखे मिखा व्वय्का स्वय्वले सुयागुजक नुगः खुल्ल ममिनि ।
आर्थिक नाकावन्दीया प्रतीक छद्यालापुह्लिया छ्वासय् तछ्याना
तःगु चाया थलवल, प्वाःछगः जायेकेत (थःह्य) आगंचोनापं मिया
नइपि सुल्पातय् स्यना भत्तुत, उन्नतिया पंगः जुयाच्चपि अनेक
सुसुत, अले अनेक वाध्यताया धलःपौ थुपिहे खः । थौया वास्त-
विक सत्यता- जवतक थजाःगु कुप्रवृत्ति हालिसँ लिनाः वांछव्य
फेमखु तवतक फीसं सुख सीमखुनि, थ्वनं यथार्थ सत्य खः । त्या-
दिखे लीपि लाय्फाकयात, सुल्पातय्गु गुनगान यानाः पोंगा
पुइपि स्यना भत्तुत दत्तले फीगु दे थहाँ वनि मखु धैगु कविया
धापू- उकें ख्वाउंगु भुतु क्वाकेगु, ख्युंगु क्वथाय् पाल्चा च्याकेगु,
अय्लाया शूरें हालिगु म्ये मन्यसे अमर शहीद गंगालाल, न्गुयेन ट्राई
थें जाःपिनिगु वीरगाथा न्यकेत गायकतय् इनाप याना दीगु
तस्सकं उचित । शोषित व पीडीत जनताया पक्ष कयाः इमित शोषणं
मुक्त यानाः थःगु देयात “मुक्ति क्षेत्र” याय्गु कवियागु कुतः तस्सकं
सराहनीय जू- थुगुकथं भाजु योगेन्द्रजुं छह्य साहित्यकारयानु
उत्तरदायित्व पूर्ण यानादीगु खनेदु । वय्कःयागु च्वसां च्वापोया दुने
मुलांच्चह्य हाब्लासायात पिल्लकाः सारा देशे फलल थिका विइ
धैगु तःधंगु विश्वास ।

स्वप-

मा. धौभारी

२०३४।१०।१६

पिका

फुजियामाया नुगः ज्वनाः दनिपिं
छ सित धायेवं

पोष्टमार्टम याना स्वया

खुसि सिथय् पवजायाः चत्तावानाच्चंगु

थःगु लाशयात,

छाय् ?

कथित जिगु मृत्युइ जितः शंका वं ।

छाय् ?

मुनां सी-गा फायेका विइवं हे

सुं सित धाइगु खँय् जितः शंका वं ।

ह्याया छगू छगू अङ्ग कियाः स्वःलिसे

लिसः लुइगु जिगु न्होनय् --

पाःया चिकिचाव्यागु लंय्

चुलुयाः क्वदःगु मखु
 न त छह्य राई वा छह्य लिम्बु
 थःगु खुकुरीया धाः परीक्षा याःगु हे,
 जितः ला
 “लोहँ दायं खौ दायं ... ..” हितुहितुं हे
 नमुगलं छयानाब्यूगु दु थ्व ह्लातय् ,
 “यकुं दाला” कासाया दथुइ
 गुच्चां कयेका ब्यूगु दु थ्व मिखाय् ,
 धात्थेला खुसिइ क्वपवाये हःगु जितः
 रुमि चिकाः
 धाये छखें मोहनी ख्यलाः ।
 छाय् ?
 जि थथे छकः धयावियागु दु
 थ्व वोक्सावोक्सीतय्गु पलाःया विरोधय् -
 *द्वं पा खः कोगु
 त्वहं दुने नं छगू आत्मा खकेत स्वयेगु,
 त्वहं ला जुइ त्वहं हे जक
 ह्लातय् मुगः मज्वंका
 भुतू मक्वाइपि को खःसा
 छयानाविइमाः थ्वैत
 खः तछयानाः ।”
 छाय् ?
 जि छकः थुकथं हालावियागु दु
 थ्व किच्चक व किच्चक्यातय्गु मिखाया विरोधय् -
 “श्रृष्टिया मचा-छयँय्
 मनु फुकक उत्थें मखु
 मनु ला पिल्हइ छह्य थें छह्य पाकाः,

उत्थें जुइगु
 व ला यिमिगु कुतः खः,
 छयाकःगु सिपुतिइ
 रन्दा छ्यलेसयेकुगुया फल खः,
 उकें मात्र आक्सय् थस्वयाः म्वायेगु नं अपराध खः ।
 मुगलं च्यूगु ह्लाः
 गुच्चां कःगु मिखा घानाः
 म्हुतुप्वाः तिइगु नं अपराध खः ।”
 जव ज्याभलं थःगु नुगः किया स्वये
 ज्वालामुखीया म्हुतुइ
 ग्वाराग्वारा दासि वयाच्वंगु लाभा चिल्लायेदनी-
 “जिगु कथित हत्याय्
 जिगु कथित मृत्युइ
 भूलुखातय्सं त्विनय् हे मिखा कनेत्यंगु दु ।
 ह्याय्खाया पपू छुनातःपि क्वःत व्वयेत्यंगु दु ।
 धात्थेला व्छासय् छयालापुन्हि मखु
 अवसं च्वंगु भुतूया आत्मा द्वँचिनेत्यंगु दु ।
 अरे ! जि थेंहे कथित लाशत
 थःत थम्हं हे छकः पोष्टमार्टम याना स्वयेमाःगु दु ।
 मखुसा एटना अन धात्थें हे लाश जुइ
 गन फय् वयाः नं सिमा सनेगु थाय् मदु ।
 अन मोनालोआ धात्थें सीक जुइ
 गन खुसि खुसि जुयाः वाः वने धाःसां दयां तछयाये मफु ।
 अन फुजियामा धात्थें हे ख्वाउंथिइ
 गन मि मि जुयाः व्वये धाःसां मिजला दने मफु ।

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

सुनां ज्वनेफु छम्ह दोषी मांयात गन
मामं सःतिइ छम्ह सच्चा काय्यात

व्याक

नसंचा दुस्वये मलाकं हे
छह्मा मामं त्वःता थकिइ
स्वाथः छकू लायाः
सिमेटया स्वाउँगु फलय्
थःम्ह मचायात ।
व छम्ह मां खः
(सायद छम्ह अपराधि नं)
तर सुनां ज्वनेफु वैत
'छ दोषी' धकाः
गनतक्क छम्ह साहेबी
ब्रेसियर वांछ्याः
उकुसमकुस दनाच्चनी ।

(४)

डाँफे कंगलं मात्तु मायेकाः
माहिला मगर
कन्हय् हानं म्हुइमाःगु
न्हू सतकया पिच्चु लँ त्वपुइत
त्वहंकुचा छ्यानाच्चनी ।

व छम्ह काय् खः
(सायद छम्ह निर्मोही नं)
तर सुनां धायेफु वैत
'छ थःगु गामय् हूँ' धकाः
गन तक्क वैके थः बूगु चाय्
सिनाज्या वयाः नं
पुवाचा थुनेत ह्लाःपतिचा दिकेगु तक्क नं हक महु ।

करेण्ट ब्वाय् वनाच्चंगु तारय्
छगः वल्व यग्गानाः च्याना विइमफुगु
ख्यूँगु ताःहाकःगु लैय्
हकाहक हे
त्वहँ थें छाःगु ह्लातसं
स्वां छपवः काचुकुच् यानाविइ ।

व छपवः स्वां खः
(सायद हः लछाये धुंगु नं)
तर सुनां धायेफु वैत
'छ स्यंम्ह' धकाः
गनतक्क सगरमाथाया मुलय्
त्वाःदेवा दयेकीपि अरनिकोतय्सं
पारोमत च्याकाः
कामदेवीया मूर्ति कियाच्चनी ।

(५)

पिका

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

रेष्टूराया चिपगु ग्लास स्युस्यु
छम्ह मचा कुकुक्क न्होवयेकी
थस्वये मलाकं हे
चाराक्क ! ... न्यतालय न्याप्ति वां सिइदइ
छाय् ?
थ्व नं छगू थाय् खः
गन 'डैडी' व 'मम्मी' या मुलय् च्वनाः
छथ्वः मस्त 'मचा-रेल' गयाः भृकुटी मण्डप
चाहिला च्वनी ।

ठेल्ला घ्वाघ्वां पचिनय् क्योम्ह छम्ह भरीया
थःगु म्हुतुइच्चंगु ई कयाः घालय् पानाच्च्वनी,
लिस्वये मलाकं हे
घुईक्क वैत टचाक्कि घ्वाये धुंकी
छाय् ?
थ्वनं छगू थाय् खः
गन छकू क्वथाय् हे
नया सनूत तँ तँ चिनाच्च्वनी
मनूया म्हुतु हे फिक्दानी यानातइ
छम्ह मनूया निति ... ।

उफ् ! छम्ह दोषी मां
उफ् ! छम्ह निर्मोही काय्
उफ् ! छपवः चरीत्रहीन स्वां
थुमिगु निति खः थुमिगु निति
च्च ! रेष्टूराया मचा
च्च ! ठेल्लाया भरीया

(६)

खः थुमिगुनिति थुमिगुनिति ... ।

अरे ! मञ्जुश्रीया वरद ह्लातं व्हैवःपि स्वांत
अरे ! मेची व कालीं पाखुयातःपि प्रत्येक मत
पूर्वपाखें ह्लाहःगु अवीरं
छिमित सःतुगु दु फागु म्हितेत
एभ्रेष्ट निसें कयाः
सीतां घ्वाइकासा म्हितःगु चा-धी तक्क नं
छिमिगु चुप्पाया प्रतिकषाय् ख्वैच्चंगु दु
ताहाकःगु शरदयानिति ।
वा, टेबुलं कुतुं वनाः छ्यालब्याल जूगु
रेष्टूराया ग्लासकुचा जुयाः मखु
नो-ख्वं थाःगु ब्वहःतय्गुनिति
ब्रँ थिइमनंगु पालितय्गु विरोधय्
छगू सः जुयाः पिज्वैब्यु
वा, थःत थःहे नवयेकाः
गंपः दुने क्वचिनातःगु ध्वग्गी गुन्द्रु जुयाः मखु
मिखा छकः हे फामुलंके मखंकाः
ज्यामः थाका जुइमाःगु ह्लातय्गुनिति
लुसि मज्यःगु पतिया विरोधय्
छगू बः जुयाः पिज्वैब्यु,
छाय् ?
सर्गः ला अन हे जक चक्कनी
गन त्वयेधुंगु व्छमात
छम्ह थें छम्ह उत्थें जुयाः
पाछ्युछ्यु ब्वीं प्याखं हुलाच्च्वनी ।

(२०२५-४)

(सितु दे ४/ ल्याः २४)

(७)

| सुल्प्यातय् स्यना-भतूतय्त

ने. सं. १

ह्वापां :

मू : ४.

व्याक

सिमां मचाय्क मचाय्कं हे
स्वां ह्वये न्ह्यो कं बुयाविइ
छयेंगू - देवःयात ध्वंलानाः
हिनुलिइ चुप्पा ननं सँसित सि जुयाः व्वलनाविइ ।
अथेनं गयाः-त्वचं थिइकाः
सुल्प्यातय् स्यना-भतूत लिलिचिली
लुसिकापी तयाः छम्ह सि स्यायेत,
च्वाक् स्वीगु सिइक सिइकनं
स्वां थ्वये न्ह्यो छपु कं लियेत,

(८)

वरू यिपि

मृत्यु खनाः विस्सू वःम्ह हत्यारां फइगु ह्लाती
'वरदान लःह्लायेत छुंछां मालाच्चनो;

वरू यिपि

स्विं स्विं लिकया यंकगु म्वाःगु हि
सुल्प्यातय्के दुथंगु स्वस्वं म्वानाच्चनी
फगत फिसलय् थुनेयंकगु सुन्तलामा थें
अथेनं धक्क यिपि

(ह्लाय् ध्येनाः सर्गः खने थें)

'जि दानी' धकाः

थःत व्हेकुव्हेकु

ह्लिनय् च्यानाः फुइत्यंगु मैन मत थें ।

अथेनं लठु यिपि

(अय्लाः धकाः लः त्वनाः सुलिमं ध्वंलाकाच्चपि थें)

'जि पिवाः' धकाः

ह्वगंगु भाजंया पगरी पुयाः

वाकःगु व्वी थंकाच्चंम्ह आलुवा-ख्याःचा थें ।

मक्क यिपि

'जि सगरमाथाया सन्तान' धकाः

मक्क यिपि

(देगःत लाशथें वाताहां च्वंच्चंसां)

'जिगु अरनिकोया देश' धकाः ।

अरे ! सुल्प्यातय् स्यना-भतू,

जितः नुगःमछि

छिपि थः थम्ह हे छगू उपहास जूगु खनाः

वस् छगू उपहास

फगत लत्ताई व सुकाया मिखाफुसी न्ह्योवयेकुगु खनाः ।

(९)

पिका

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

(छहुमु दुहाँवइ छचाक लत्ताई हिलेवं
छहुमु ताःपाइ कोलाछि सुका व्येनेवं)

छिपि पिवाः खः

तर स्यूला ?

छिमिगु मिखा क्वं क्वं हे

आकाशनापं त्वाय्चिनिपि वामातय्त

दोहँतय्सं न्ह्यावंगु दु ।

छिपि सगरमाथाया सन्तान खः

तर स्यूला ?

छिमिगु हे कुसां कुयाः

धलिपतिकं कुमिचातय्सं म्ये हाःगु दु ।

छिपि अरनिकोया देशी खः

तर स्यूला ?

छिमिगु हे पपू छुनाः

आगँद्योत समुद्र हाचांगाया वंगु दु ।

अरे ! उपहास !

उपहास !! उपहास !!!

छिपि ल्वगि ?

धात्थें छिमिगु थ्व ल्वे ला ल्वे हे मखु

खःसा हासा थानाः किसि ख्याइपि कांकीतय्सं

छिमित मोहनो याःगु जक ।

छिपि नं कंगः खः

(थन अल्याख नुगः ख्वःपि कंगःदु

थन अल्याख पप्वी घाःलाःपि कंगःदु

थन अल्याख सिमां ब्यागःपि कंगःदु)

ल्वे खनाः मग्यास्ये छकः यथ्ये ब्वैब्यु

(१०)

मेपि अल्याख कंगःतय्गु ख्ववि जुयाः ।

(मसांकैयागु अवतार कायेगु छु मखु

वरु ल्वगि जुयाः छकः म्वाना स्व

स्याः सहयाये गुलि थाकु)

ल्वे खनाः मग्यास्ये छकः मिखा ज्वेप्युं

सुल्प्यातय्त पति धस्वाकाः ।

घडिया लंगूर थें

यन्त्रया च्यो मजुस्ये छकः तक्क दिनास्व ।

(खि थियावःह्य माकःलं थें

ह्लाः चुत्तुचुलाः फुइम्वाय्क जिन्दगी)

घालय् मखु

थःथःगु न्ह्यपुइ हे छकः चिरफार याना स्व ।

सुल्प्याया चि क्वत्यःगु छपुछपु नसा

क्येलाक्येला लिकया व्छ,

(सायद हिपांय् ख्वःगुदइ उकी दुनें

छिपि स्यनाभत्त जुइ माय्क)

स्वां थ्वये न्ह्यो कं लिनाव्छ

सँसि, सि, ल्ययाःल्ययाः लुसिकापी वलिबिया व्छ ।

खिति च्वतुइक साबुंधानाथें

ह्य याउँया वनो छिमिके अले

तःफोस्वां हिसिदय्क न्हाय्पं कत्ती मुसुकाइ

‘वा खासे...’ हालिपिके अले,

लांथकुस्वां जिगिक्क सापः च्योने प्याखं हुइ

सामाज्याया म्ये हालिपिके अले,

ओता ह्याउँया वइगु ह्नि

प्यन्हुसां ह्योचाइ अले ।

(२०२९-७)

(लबु १ - १, १०९३)

(११)

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

म्हगसय् नं छपु स्या-चुपि सुइतं ऊवाबियेत

सीह्म दनावइ धकाः ह्याय् तैतःगु चुपि लुमंकाः मखु
जि थःगु फुसय् छपु स्या-चुपि तथाः छेना
छाय्कि
जि स्यु - मिखा व्हातां चाःवल्य् जक मखु
ह्मगसय्तक नं जि सुइतं ऊवा विइमाःगु दु
सुइगु लाखः पिइमाःगु दु ।

बरु व सुं
मेपि मखु
व सुं - मचा बूहा मिसाया दुरुपिपिचाय्
विष ल्ह्याबिइपि ताहाःत खः
व सुं - बासं च्वंवःह्य वखुंया पपू
वांग्यानाच्च्वंपि गुलुभौ खः
व सुं - कोलुंगा हे छाय् मज्जीमा
खिपः चाय्त सनाच्च्वंपि छुँत खः
व सुं - मिनःगु छये म्हुकेत मखु
बाठरूमया ह्याय्कं सिलय्त

(१२)

पालिहे त्वमपूगु पुखुलि
लः थकयाच्च्वंगु दमकलत खः ।

जिगु चेतना
न्ह्यलं ह्लाकेत स्वै थ्व सुं सुंतय्सं
जिगु ह्य
जि पिल्ह्य माःगु लुखां दुने
सात्तुसालेत स्वै थ्व सुं सुंतय्सं
फारि बुं
जिगु ह्लाती चुप्पा नय्त म्हुतुसि बुइका तःसां
पःववः दुने गुर्खलागितय्त स्वै जितः थ्व सुं सुंतय्सं ।
सलाई व तुकिचाया दथ्वी
छह गोफय् थुपि
पालि व बैया दथ्वी
छपु कं थुपि
पित्याः व मरिया दथ्वी
छगू अनिकाल थुपि ।
लखय् वाःगु विष थें
तःधंकेत स्वै थःगु संसार थ्व सुं सुंतय्सं
तर च्यूताः दु जितः-
माथं वंगु नुगःपाय्
थाराथारा गंगु म्हुतुसि दिकाः
कय्कुनाः म्वाय्माःपि ह्याउँमस्तय्सं
दुरु मखु
लः त्वनेत हे नं विष घुतिनेमाली धकाः
उकि हे
आः जिगु मिखाय्
गान्धिया सुलचं बुलुइ धुं कल

(१३)

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

व्याक

श्व सुं सुंया खसुजक स्वैचनेत ;
जिगु ह्लातय तुतां स्वयाः नं
छपु स्या-चुपि माले धुकल
(ध्याचलय् थः क्वःदै धकाः वः कयांजक मगाः)
जःखः कँऊवाःत पाला पाला
थःत छिगु लं ह्याह्यां वनेत
श्व सुं सुंया जंगलय् ।
आखिर जि नं ला सुं खः
जि सुं जुयाः हे म्वाये मास्तिवः
बरु व सुं-
ईन्कलाव त्वःफ्यूह न्ह्याः खुसिया नाराय्
लुकुविइह निभाः मखु
श्व सुं सुंतयगु ख्वात्तुस्ये, ख्यूगु सर्गः खुनाः
आतां सुथय् दनिगु कुरां थजुइव्यू ।
जि सुं, जितः मूहायेके न्ह्यो सिह्ल ईकाः
किगःलं व्छाकाः व्छाकाः याइगु मानया मोह छाया ?
जि सुं, जितः श्व चिडियाघर दुने वांव्छये हइगु
ध्वगिगु राशनया वहिखाताय्
सहिछाप तयेगु बाध्यता छाया ?
जि सुं, जितः श्व पिनं खगः ग्वेतःगु
क्वथा दुनेया स्वतंत्रताय् मोह छाया ?
का, प्येकी भ्वाक्क खगः हे त्वःधुइक
का, प्येकी भ्वाक्क ... भ्वाक्क ... भ्वाक्क ... ।
आहा ! जि पिहांवयेमाःगु श्व पिने
आहा ! जि वनेमाःगु श्व पिने
आहा ! जि दनेमाःगु श्व पिने,
जि दने श्व पिनेया प्यदुवातय्

(१४)

तुति चकंकाः
ह्लातय् स्या-चुपि लम्हुयाः
श्वक्क हाले-

अरे ! पुगाःगु लँय् तक नं
लाकांयात त्वसुके मफुगु तुतिया थुवाःत !
का, ह्लाः ब्यू छिपि नं वा
व सुं सुंतयसं चुइका यंकःगु
छिमिगु समाज्या लितकायेगु श्व चुपि,
अरे ! घण्टाघर घेनानं
सावेल पाछाया जुयेमाःगु ब्वहया थुवाःत !
का, ह्लाः ब्यू छिपि नं वा
व सुं सुंतयसं तिकाःयंकःगु
छिमिगु चःति लितकायेगु श्व चुपि ।
का, ऊवाव्यु व्छास्स ...
श्व तुसि खुयानेगु वाःया टेबुल खः
का, ऊवाव्यु व्छास्स ...
फगत ख्वाउँगु भुत न्ह्योनेजक चि तइगु
श्व चित्रगुप्तया फाइल खः
का, ऊवाव्यु व्छास्स ...
श्व सुं सुंत सिनानं
सीक जुयाः म्वायेत स्वैपि म्वाःद्यो खः
का, ऊवाव्यु व्छास्स ... व्छास्स ... व्छास्स ... ।
अरे ! श्व चुपि श्व स्या-चुपि
हि फुति ... हि भ्याः ... ? ? ?
मखु मखु श्व ला
ह्याउँहा सूर्यया किचः खः ।

(२०२९-९)

(जः ५)

(१५)

पिका

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

| मुक्तिक्षेत्र व घण्टाघर

बुलुबुलु मिबवाला पिहांवैचंगु मुक्तिक्षेत्र
थौं थ्व भुगुलुं च्वंच्वंहा घण्टाघर
कास ! वैके बंदूक छपुजक दःगु जूसा
थ्व ब्लटिन पेपर जुयाः दनावैचंगु
तःतःजाःगु महलया छातो ह्वगंक कयेकल जुइ
गोलि धवाई ... धवाई ...
रानीपुखूली क्वब्वानाः नं सिइमफुगु
भात्महत्यात खनाः विवस चाःसां
व आसाकुति—
मुक्तिक्षेत्र पम्हुइतिनि
वरु सुनानं
डाईनामाईत तछ्यानाः तःप्वाः यानाविइमाः
थ्व मुक्तिक्षेत्रया म्हुतुप्वाः
खः थ्व मुक्तिक्षेत्रया म्हुतुप्वाः ।

(२०२९-९)

(कुलां-१-१, २०३०)

(१६)

| कथित विकासया न्हचपुइ

किलं नयाः

प्वाः प्वाः गनेधुंगु शब्दकोषया दथुइ
देगल्य् वंगल सिमा बूथें
पलाः पलाः पतिकं नक्चां न्हू जुइ
थन विकासया अर्थ ।
ह्लाःडूलाय् नाया वनाच्वंगु
आइसक्रीम स्वस्वं
आतापुति सुखूचिहा मचा त्वालाहां च्वथें
थ्व विकास विकासंजक त्वपुयाच्वंगु क्षितिजं
सूर्य पिहां वये मफयाः
थुरथुर खानाः आताहां च्वंच्वनेमाः ह्य जिं ।
गुलि अविकसित जिगु परिवेश
थ्व कथित विकासया जुलुसय् ।
खः धकाः
थ्व विकासया सतकय् सही तयेमाः सा
जिगु अपील पौलय्
थुकथं च्वये मास्ति वः
कि जि विकास खनागु दु-

(१७)

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

सतार : क्हापा जिल्लाया छथ्वः शोषित बासिन्दा

सालुस्ये च्वंकाः धुलं बँथिला तःह्य सूर्य
सतारया ह्योस्तय् बुया वैच्वंगु सुन्दरीजलय् मोल्हू वइ
नसंचा इलय् हे ।
सतार - छगू जिन्दगी,
जिन्दगी छज्वः गोरुया जिन्दगी किंसि न्हूयावंगु पःक्वःया
जिन्दगी ह्लापाया जिन्दगी थौंया ।
सुइगु ह्लातं लाकाहयाः तया विइफु ?
सतारया क्वापये जाय्क व हदवन्दी दुने तंगु हदवन्दी !
सुइगु घालं सह्याना विइफु !
सतारया म्हेछि ल्ह्यातःगु ताहाःतय्गु विष !
मिखां न्ह्याये मदुगु फारिबुँया दथ्वी वन्दी सतार ।
पिम्बगः निसें व्छासः वायेहःगु आँय्पातक नं वन्दी सतार !
मिहगः वन्दी थौं नं वन्दी
द्यःलां पित्तिकाच्वंम्ह द्यः सतार ।
सतार !
छफुति चःतिया छगः अन्न जकसां व्यु धेकाः
परंपरानिसें आः तक्क नं सुइके फवना छिमिसं वरदान,
मंत वइके फुत वीर्य
सित पुसा विइगु सामर्थ,
वरु का वरदान छंगु हे वरद ह्लातय्
लाख सूर्य व्छया नं मगाःगु तान्वः
पिहांवइ अले छंके हे ।

(२०२९-१०)

(हू जः २०३४)

(२०)

कथित विकासया न्हयपुइ

किलं नयाः
प्वाः प्वाः गनेधुंगु शब्दकोषया दथुइ
देगलय् वंगल सिमा बूथें
पलाः पलाःपतिकं नक्चां न्हू जुइ
थन विकासया अर्थ ।
ह्लाःद्वँलाय् नाया वनाच्वंगु
आइसक्रीम स्वस्वं
आतापुति सुखूचिह्म मचा त्वालाहाँ च्वथें
थ्व विकास विकासंजक त्वपुयाच्वंगु क्षितिजं
सूर्य पिहाँ वये मफयाः
थुरथुर खानाः आताहाँ च्वंच्वनेमाःह्य जिं ।
गुलि अविकसित जिगु परिवेश
थ्व कथित विकासया जुलुसय् ।
खः धकाः
थ्व विकासया सतकय् सही तयेमाःसा
जिगु अपील पौलय्
शुकथं च्वये मास्ति वः
कि जि विकास खनागु दु-

(१७)

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

सतार : ह्लापा जिल्लाया छथ्वः शोषित बासिन्दा

सालुस्ये च्वंकाः धुलं बँथिला तःह्य सूर्य
सतारया ह्योस्तय् बुया वैच्वंगु सुन्दरीजलय् मोल्हू वइ
नसंचा इलय् हे ।
सतार — छगू जिन्दगी,
जिन्दगी छज्वः गोरूया जिन्दगी किंसि न्हुयावंगु पःक्वःया
जिन्दगी ह्लापाया जिन्दगी थौंया ।
सुइगु ह्लातं लाकाहयाः तया विइफु ?
सतारया क्वाफये जाय्क व हदवन्दी दुने तंगु हदवन्दी !
सुइगु घालं सह्याना विइफु !
सतारया म्हँछि ल्ह्यातःगु ताहाःतय्गु विष !
मिखां न्ह्याये मदुगु फारिबुँया दथ्वी वन्दी सतार ।
पिभ्यगः निसें व्छासः वायेहःगु आँय्पातक नं वन्दी सतार !
म्हिंगः वन्दी थौं नं वन्दी
द्यःलां पित्तिकाच्वंम्ह द्यः सतार ।
सतार !
छफुति चःतिया छगः अन्न जकसां व्यु धकाः
परंपरानिसें आः तक्क नं सुइके पवना छिमिसं वरदान,
मंत वइके फुत वीर्यं
सित पुसा विइगु सामर्थ,
वरु का वरदान छंगु हे वरद ह्लातय्
लाख सूर्य व्छया नं मगाःगु तान्वः
पिहांवइ अले छंके हे ।

(२०२९-१०)

(इ. जः २०३४)

(२०)

सूर्ययात म्हछिइ फुपिं की ल्याय्म्हतय्सं

प्वंक्तां प्वक्तांजक जुइमाःपिनिगु विश्वास मुनाः
थ्वं थुयाः लवः कयाच्वंहा सुलि-थुवालं
थौं छखां छयें दनाच्वंगु दु
तर जगंनिसें धौंलाना ता छाया यंकाच्वंगु
थ्व छयेंया अस्तित्व खनाः जितः ग्यासेंवइ,
सायद कन्हे
वा, पो, निभाःया श्रापं लिच्छुलिकाच्वंपि
अल्याख सुकुमवासीत
थ्व छयें दुने सासः सासःलं जक कुंकाः
छगू चिहान जुइमालि धकाः ।
हागः च्वबुइ धुकुगु सिमाया जीवनय्
थौंया थ्व मा-भुस जुइत्येंगु व्यवस्थां
वसंतयात वहः तइ
फगत प्रतिक्षा प्रतिक्षां जक तक्केंकाः
ह्येका तःगु थ्व जिन्दगी

(२१)

ने. सं. १
ह्वापां :
मू : ४.

थारिह्म म्येयाके दुरु न्ह्याकेगु आसं
खासः वियाःतइ फगत दुख्ये घ्यसुकाः
छ व जि = कीया अर्थय
ऊयासिकौ ह्वाइ थ्व सुलि-थुवालं,
फगत खोंगु नोट नंवर तंगु नोट,
जूखालय् फुटवल जुइ छ व जि = की ।
स्याःचाः की थ्वाक्वपतिरां कोत
इकुचाः की चिहान लुमंक्वपतिरां कीगु न्ह्योने
मन्ह्यं मन्ह्यं फय् क्वचिनानं तज्याय् मफुगु प्वप्वचा ।
गुलि खसुं त्वपू कीगु न्ह्यपुइ !
गुलि लः लः जुयाः न्ह्यानाच्चनी कीगु हि !
वरू सुलिमय् वनेमाःगुया वाध्यताय्
सितलामाईयाके तःकै वयेमाःगु इलय्
खोपय् याकाच्चना थः मस्तयत् कीसं
(गुलि ध्वाँ की आःतक्क नं)
सेँ स्वँ स्वाहाय्किपि गुँखिचात
कीगु याकुंप्वालय् सुपिला च्वना नं
ह्लातय् तालं ग्वयाच्चना कीसं
(गुलि ध्वाँ की आःतक्क नं)
थौं गुलिपुलि मखय्क न
स्वाःपाः पुयाच्चना कीसं वाध्यताया
वाध्यताया धलः-
पाःलूयाय् जक लः न्ह्यायेमाः धयागु वाध्यता १
न्ह्यावलें शेर हे जक नायो यांनातइगु
ईसपया वाखं मेकथं च्वये मफुगु वाध्यता २
गुईं म्हुकथें बुयाःवइच्चंगु योजनातय्सं
चुंपाकःचां थें जासिक्वेसियात हिस्यानाच्चंगु

(२२)

खालि त्वालाहाँ स्वयाःच्चनेमाःगु वाध्यता ३
सूयं हे तान्वः सहायाये मफुगु ति-त्तिनय्
मिखा तिसिसनाः वहःनी धयाःच्चनेमाःगु वाध्यता ४
आदि आदि वाध्यता ५
फगत वाध्यता जक त्वसुकातःगु म्हुतु
फगत पत्तीजक तयेकातःगु मिखा
फगत गुर्खालौरी जक तयेकातःगु तुति,
थुमिगु छु अर्थ दु, छु अर्थ दु छु अर्थ ... ..
कीगु सासःया छु अर्थ
तां-भतू जुयाः जक म्वायेगु जूसा
कीगु मिखाया छु अर्थ
कानाकानापिच्चा जक ह्मितेगु जूसा ।
थौं कीसं थ्व वाध्यता स्वये मफयाः
मिखाय् अल्कटरा पाना व्छय्
कन्हे कीगु बीर्यं कांपि मस्त बुइ
थ्व विश्व मात्र “ख्यूँ ख्यूँ” धकाः
थौं कीसं थ्व वाध्यता हाचांमगाःस्ये
थःगु तुतिया गुर्खालौरिसं तःक्थेंका तये
कन्हे लंग्रापि मस्त बुइ
थ्व विश्व मात्र लँ म्दुगु वाक्कः बुँ धकाः
अले, अले कीसं थःगु नागरिकताया दसि-पौलय्
थःगु किपा तिकागुया छु अर्थ ल्यनी ?
वागमतीया सिथय् च्वना नं
छघुतु लः त्वनेया निंति
इन्कलाव हालागुया छु अर्थ ल्यनी ?
की कीगु अर्थय् म्वायेत
की कीगु आक्सय् व्वयेत

(२३)

ने. सं. १
ह्लापां :
मू : ४.

की कीगु लँय न्ह्याः बनेत
थौं कीसं
डाईनामाईट तयाः मुइकेमाः थ्व वाध्यता
(जि स्यू विस्कानिसें पासाचःह्ले तक लिपु-लिपु जाःगु भखारी
थन सायद हे जक वाध्यता तछ्याइ,
कीत ला बार व क्यासिनोया फ्लूडलाईट मखु
ख्यः न्येक खइगु जः मालाच्वंपि
नांगा तुतितयगु पलाः माःगु दु)
थौं कीसं
डाईनामाईट तयाः मुइकेमाः थ्व वाध्यता
(वाध्यता घय्पुनाः गुलि नक्चरा जुयाः की त्वं बने
हि क्याः लः त्यासा पुली थ्व सुलि थुवालं)
मखुसा, जिन्दगी छकः सिइमानिगुया अर्थ छ्याछ्यां
पामिला तंगु सर्गतं ववत्येकाः
गंकि पवनाच्वनेगु अपराध खः,
घोगिगु राशनं थ्व थूगु सिइक सिइक नं
महुतुइ ई ब्वीका च्वनेगु द्वं खः ।
ह्लाकं खः
थिइवं फोतावयेका पुइ फु (वरू ग्याये मज्यू)
हः मखु
हागः नापं च्वफुनाविइमाः
जग फ्यासुगु धराप-छ्ये
हानं मेकथं दना बिइमाः
सूर्ययात म्हुछिइ फुपि की ल्याय्हातय्सं
थौं थ्व सुलि थुवाःया सुलि
चुंचुथनेमाः चुं चुं ।

(२०३०-४)

(हलिमलि १०१४)

(२४)

आत्मसमर्पित, खाउँहि न्ह्याकाच्वंपि
मुस्यांप्वाःतय्त छसः

अरे !

आत्मसमर्पित, खाउँहि न्ह्याकाच्वंपि मुस्यांप्वाःत !
खाउँहि न्ह्याकाच्वंपि आत्मसमर्पित मुस्यांप्वाःत !
छिमिगु मिखां लाख मिमलः पम्हुइगु स्वयेत
गुलि भाय्बूचाः थ्व युग,
छिमिगु म्हुतुं
मुधैय् तकं सात्तुवंक इनस्काव - वम तज्याइगु न्यनेत
गुलि हथाय्चाः थ्व युग,

(२५)

ने. सं. १
ह्रापां :
मू : ४.

म्होसतिया: छक: ववस्वयान्यु थ्व तुंथी
गुलि वाथावाथाकं
छुरछुर सिधुलंजक त्वपुयाच्वंगु ख्वा:पा: अन,
गुलि वाथावाथाकं
कूचु जक ज्वना: कचिदा:गु ल्हा:पा अन,
गुलि वाथावाथाकं
द्वक जक म्हय् दिका: ह्वंगु नुग:पा अन,
ई आय्बूचा: थौं अन —
गेरवक्स तज्या:गु ट्रक घ्वाघ्वां
कसुका: तयाच्वं पि यात्रुत खना:
लै घाकुचा: थौं अन—
खासाया म्हय् ग्व:तुला
तिसिहि विकास धुसुन्हा:गु खना,
गुलि भा: क्वका:गु जिन्दगीया अन ।
अथेनं ख्यूँथाय् च्याना विश्मफुपि अरे, मुस्यांप्वा:त !
मि थियेका वियानं म्वी मफुगु पडका थें
क्यालेण्डर क्वचायानं न्ह्यलंमचा:गु न्हू-दँ थें
छगू उपहास जुया: ब्वलनाच्वन छिपि
ब्लाय्कं टिकट न्याये मखंगुया विद्रोह तछ्याना:
फसंपूगु फ्रक स्वयेमखंगुया विद्रोह तछ्याना:
शहीदया हि फुति ल: धका: वस् ल: धका: ...
फगत छगू ग्याच्व: घाना: थ:त सुचुका च्वंच्वन,
स्वैतं कने मफुगु मन्त्र घाना:
थ: थमं हे वें - हू वयेका च्वंच्वन
थ:गु जिन्दगीया भा: क्वकायेके विया: ।
... ... लैय् ध्वदुइगु प्रत्येक गा:
पंग: ख: तुतिया निंति,

(२६)

तर छुं मखु व ल्हाना, हाचांगाया वनिपित ।

... ... त्वाक: इल्ल द:गु थ्व देश
छपु खुकुरी कुचाकुचायाना: वांन्छये मफुगु
कचिदा:गु ल्हा:तय्गु थ्व देश
धन छपु सुप:हे ताहा जुयाविइफु
अल्याख तुतितय्त्त ख्याच्व:विया: ।
(गो छिमिके थौं अमरसिंह ब्वनागु पाठ ?
(गो छिमिके थौं बलभद्र थ्वीकागु पाठ ?
(गो छिमिके थौं गंगा तज्या:गु नुग:पा ?)

+ + +

ख्याच्व: -

गुलि ग्यात ख्यानायकी वं,
फसं पुइकगु फ्रक -
गुलि स्वयाविल न्ह्यपु चा, नौ यानायकी वं
छिमिगु हि कन वरफ वरफ जुइक ।
अरे ! कचारकुर खुना: पिहां वा थ्व सम्मोहनया पर्दा
थ्व तुंया विवशता कंठ वयेकी
न्ह्यानाच्वंगु विद्रोह ह्वंगंत्वाचाय् प्वकेगु मखु -
मुल्प्या,
ख्या:त, उत्पादन जुइगु कारखाना,
याक: खुकुरी
धुमिगु अन्तपुरे तछ्याय्मा: थ्व विद्रोह !
ख्याउँहि न्ह्या:गु मुस्यांप्वा: जुया: मखु
नसा नसापतिकं स्पिट स्वथना: म्वायेमा:
ख: स्पिट स्वथना: ।

(२०३१-२)

(ससिवा १०९४)

(२७)

छुँयागु परिवेसय् ब्वलनाच्चर्पिं कुसितय्गु आक्रमण

घच्चाय्पुस्येच्चक थौतल्ये नं कीके
थाःगाः मदुगु सहनशीलता भ्वानाच्चन
छुँया परिवेसय् ब्वलना वःपि कुसियय्सं
थःगु हि सायेक सायेक नं
भ्वाथःगु छपाः सुखुती ग्वःतुले खनाः
कीगु लुदं भ्वानाच्चन ।
गजिकयाः लठ्ठगु कीगु चेतना
फय् दुहाँपिहाँ जुये मज्युगु क्वथादुनेया- बिद्रोह कीगु,
खंला, ख्वालय् मखु न्यतालय् हाकलं ईकाः
थकया कयंगु कीगु मर्यादा;
खंला, सुकां चिनाः चखुं चा ब्वयेकाः
ह्मितिगु कासा- कीगु स्वतन्त्रता;
थुलि अप्पो थ्व छुँया परिवेसय्
मर्यादां गुलि मान फइ ?
थुलि अप्पो थ्व कुसितय्गु आक्रमणय्
स्वतन्त्रता गुलि स्वतन्त्र जुइ ?
सके, न्याक्क थासय्
छुँ, कुसि म्वायेफुगुया अर्थ -
कीसं थःगु ल्हाः ल्हनाः मस्वयानि
वं गुलि यांकयाः कयेफु,
कीसं थःगु तुति ल्हनाः मस्वयानि
वं गुलि हाचांगाये फु;

बरकछि, घच्चाय्पुगु सहनशीलताया सम्मोहनं,
भ्वाभःगु संतोषया सम्मोहनं,
थौं थ्व च्वीं च्वीं पूगु थासय्
स्वः स्वः चःति ब्वया वनिगु थासय्
सगरमाथा चिकुज्वर लुमंकाः
थःगु ल्हाः तुति कचिदाय्का च्वना
लुसि छोने कवाज ह्मिताच्चं ह्म कुसि
'तिक्क' मिक्क स्याना मव्वस्ये
थःगु भ्वालि किचिकिचि यानाः नयाः च्वं ह्म
छह्म छुँयात 'भ्वाक्क' प्येका मव्वस्ये ।
अरे ! थौं छपाः भ्वाथःसुखुया च्यूताय्
मिम्, वाछ्छाः कुसितय्गु मूल्यांकनय्
कीसं थःगु हियात छाय् बहः तये ?

+ + +

सायद, कीसं डाल्फ ह्वलय्
छका कुसित सुखुगनी
तर छुँया अस्तित्व ?
थ्व अस्तित्व भ्वातले
कीगु हिया छु ग्यारेण्टी ?
(हानं हानं कुसि इल्ल दनाः वयेफु)
वा ! छुँ सिइगु वासः (Rat poison) ह्वलय्
कीसं थःगु छ्येया कुं कुलामय्
बरु स्वांपुयाः
कास !
कीसं ह्वलागु विष नयाः छुँतय्सं
कीगु नसा चिप मयायेमाः ।

॥ जिगु आज्जु, गन जि थ्यंकेत . . .

सिना वनेगु स्वयाः नं मावकुस्येच्वंगु थ्व विश्वासयात वहः तयाः

थौं गुवलें दिकु मात्या कायेमफैगु

वर्तमानया चक्काय् चाकःलिपपं ह्मिताः वना

छगू आज्जु घानाः कास ! जिगु नांगागु हा

निभालं ववय्क मप्चीमा

ऐ ऐ ऐ : कास ! जिगु ह्लाः तुति कचिदाय्क

चिकुलां खाउँ मथिइमा

ऐ ऐ ऐ : कास ! आकाश भ्वलुया वागाइवेले

सुपलि ववे जकसां छकूचा थाय् ल्यनेमा

ऐ ऐ ऐ : कास ! सुकूगंगु आतापुतिया वाध्यताय्

लः त्वनाः दुरुयागु विल पुले म्वालेमा

ऐ ऐ ऐ : कास ! ... ..

तर, जिगु आज्जु थ्येकेगु लँ दुच्छी-

खासायात लगाम ववखाय्काः

विकासं सलः गया च्वंगु इलय्

ह्मच्छि अन्तरिक्षयानया विज्ञापन तिका तःपि

जिगु देशया ठेक्केदारतय्सं

विकासया धलःपती सगरमाथाया नां दर्ता यानातःगु खने,

गमलाय् वा पिनाः

समाज्यां हर्षवराईं यायेगु मृगतृष्णां ध्ये ध्ये चुइका तःपि

कू तःकूया निर्बोध थुवाः त खने,

थःतहे प्याका तयेमफुपि वफरा बुंगाः तय्गु नुगःपाय्

हानं हानं लः पिकायेगु क्रूरतां

अल्याख पम्प ऊवाबियाः

‘शोषणरहीत’ या ख्वालय् हाकलं इकातःगु खने,

क्षयं नुना यंकाच्वंगु फगत ववे ववे जक ल्यंगु थ्व देया म्हछि

आःनं अकुपंचरया निति अल्याख मुलुं तियाच्वंगु खने,

वयातुपि कन्हैया अल्याख अरनिको, अमरसिंहपिनिगु म्हुतु जाय्क

नवहिटलरतय्गु म्ये ववचिनाच्वंगु खने,

थुकथं जिगु आज्जुया लँ दुच्छि

खाःवाक्कु ह्मलाःतःगु खनेवलय्

तुति पिइया वइ,

कस्सिक मिखा तिसिइ मास्ति वइ,

तर -

थौं

मिखा तिसिइवं जक देने फैगु जूसा

लाख कुम्भकर्णतय्गु न्ह्यो लाका हये

थौं

तुति मदय्वं जक न्यासि वने म्वालिगु जूसा

लाख चुपि हयाः तुति ध्यना व्छय् ।

तर

जि चाः

जि गुलि लिफःपुलाः विस्युं वनेत स्वये

थ्व संगु ग्वाराथें नित्तुन्युगु ई स्वमलंकुसे

उलि उलि जिगु न्ह्योने

शत्रुं वलात्कार यायेत थस्सः पाय्कातःम्ह कुमारी -

जिगु देशया भविष्य

चिल्लाय् दना हइ

वियागु म्हुतुइ पयातपयात कना च्वंम्ह ब्यांचियागु आत्मां

जिगु पौरुषताया खापा घाराघारा याःवइ

लष्ट

माषी

शील

वता

भाव

वया

मुक्त

गु खं

वृष्टि

खः ।

वं हे

रक्ति

क्षीय

कृति

काः

लना

वादी

उंया

माथं

ःपि

कवि

ण व

ःया

नू-

०

जि थःत उद्घाटन यायेत स्वये अले -

कन्य जिक्को मिखा तःग्वय्क कनाः

हाले जिक्व सः तस्सः यानाः,

मूहचिइ जिक्को ह्लाःतय् वःथनाः,

(सायद, थुवले छम्ह मसां - खिचात आय्बूचाइ

जितः लाश यानाः सनां वयेत

सायद थुवले छम्ह घाट वैद्यत आय्बूचाइ

जिगु क्वाःगु सासः च्वापयानाः

मत्येकं अर्धजलय् थ्येना वळयेत,

तर, जि सिइ मखुनि

हिं वँ थिलातःगु वंताया कुह्नां

इक्कलाव महातले

हाय्खाया पपू छुनाःतःपि लाख कोतय्सं

आत्महत्या मयाःतले)

सःतय् जि अले -

खाःवाक्कुं लसकुस यानाच्चंगु विकासया लँय्

पलाःछिइ माःपि अल्याख तुतितय्त

जिगु मिखाय् मिखा तनेत;

जिगु सलय् सः तनेत;

जिगु ह्लाःतय् ह्लाः तनेत;

गुकि जितः आय्बुक्क पिचाच्चम्ह जिम्ह आजुपाखे

जि न्ह्याःवने फइ -

लखय् सगरमाथा दर्ता याइगु आप्ति ह्लाःत त्वःथुथुं,

गमलाय् वा पिइगु न्ह्यपुत तःछ्याछ्यां

बुंगाःया नुगःपा ह्वखनीगु पम्पत त्वःथुथुं

अकुपंचर याइपि नवहिटलरतय्गु मृग तृष्णाय् मित्तंत ।

(२०३२-१)

(कुलां १०१७)

(३२)

| इनाप छम्ह भियतनामियागु

क्षेप्यास्त्रयागु धेंधेंवल्लां ख्युंसे च्वना वंगु थ्व कुलां,
नकचां बुया वयाच्चंगु उपनिवेशवादं त्वा ह्लाःगु लँत,

नापामं ऊवाव्यूगु भियतनामया घाःत,

एशियाया बाबुइ चेस म्हितःवःपि दोहँ तय्सं

न्ह्या तःगु पुवाचात,

जिगु लुखांपिने

गुल्पा ज्वनाः ऊवाताहाँ दनाच्चंगु इलय्;

जितः,

अय्लाखं ध्येध्येचूगु म्ये मखु

अय् ! महान गायकत

अल्याख न्गुयेन ट्वाइतय्गु वाखं न्येका व्यु,

लः मखु, गद्धार गुँखिचातय्गु हि घत्घत् त्वंके व्यु,

‘मिह्ल’ या देशय् जि थुकथं हे म्वायेमाः ।

जिगु हिनुली न्ह्याना च्वंपि अय् ! ज्वालामूखित !

छिपि दुसुनावनेगु स्वयेमते;

चि मदुगु गंगु छुचुंमरि मखु

गद्धार गुँखिचातय्गु ला चः चफुनाः नके व्यु -

थ्व भिक्षु वन्दूक पाछाय् धुंगु देशय्,

मांया दुरुपा मखु

संगीन व बूट त्वस्वीमाःपि काचिमस्तय्गु देशय् ।

(२०३२-१)

(३३)

लण्ड
नापी
शील
वेता

भाव
वया
मुक्त
गुं
ईष्ट

खः ।
।व हे
रक्ति
क्षीय
कृति

।काः
लना
वादी
उंया

माथं
।ःपि
कवि
ण व

।या
न्ह-

| गंगा, छंगु अमर कुतःया लिचवः

अक्सिजन मगुदु लःया जीवन घानाः चवनेमाःगु इलय् नं
जिगु ब्याक्क हिनुली छस्वां जुयाच्चंगु सः
गंगा ! छंगु अमर कुतलं
उवले हे नसंचा जुयाः पिदंगु इतिहास स्वयेबेले
थौं, थ्व सः
सगरमाथाया अस्तित्व छस्वां जूथाय् तक्कं
निभाः थें दन्न त्वे माःगु खः;
छक्क हे क्वथा दुने
दाजु श्यामयात हाइसंचो जूथें
किजा रामया चःति लिलाम मजुइ माःगु खः;
अथे नं
नपुंशक गथुतय्गु कोरो ह्लाःया सुचुकुचुं
ब्वलने माःगु क्यवया न्हातिका स्वां-जिगु सः
गंगा ! छंगु कुतः
थौं तक्क नं
सब्वु चान्ह्य जेल थ्वक्क
खवर्दारी हालेमाःगु कैदीतय्गु म्हुतु जुयाः
म्वाना चवने माःगु स्वयेबेले
प्रत्येक नसंचा
वारूड जुयाः मुइ माःगु दु;
भाजंया संकीर्ण घेरा हाचांगाया
कःनि थें मुइ माःगु दु ।

(२०३३-२)

(३४)

| खालु नं चाकु धकाः म्वाय् मालिबेले

लँ दुच्छि न्ह्यपुया वासा लायाः
खालि गुँखिचातय्गु जक लसकुस जुइगु
थ्व राष्ट्रिय निकुञ्जय्-
श्वक्तांगु छ्योतय्सं ख्ये-सगं काःगु समाचार
जिगु दे न्ह्योज्याःगुया दसिपौ जुया दँ वइबेले;
क्यालेण्डरया पौ फातापूगुया लिचवःकथं जक
जिगु देया भविष्य नवीनकरण जुइगु स्वयेबेले;
पवित्र वागमती दश्वीतयाः
निगू सिइसं शहरया दक्क खि-चो
द्विचिना वनिगु स्वयेबेले;
येच्चुगु लखय् लालकाय् मखनाः
अल्याख असला न्यात फिसलय् फाताफाता पुलाः
समुद्रयात सराः वियाच्चंगु स्वयेबेले
सल्लाघारी, छ्यो क्वेलाकाः यतय्प्येतय् गायार्चवंपि लाप्चातय्सं
थ्व खाइगु सत्ययात ल्हापाथानाः समर्थन याइबेले
जिगु मिखां न्ह्याय्दक्क
अल्याय्म्हो आत्मतय्त सःतय् मास्तिवइ-
अय्, शहीद सिनाः सना वनाच्चवंपि गुथ्यारत !
मखंला, कीगु न्ह्योने मृत्यु कन सशक्त;
गन वार्चिदाया च्वन कीगु व चेतना
न्हंकेत दनिगु मसांया अस्तित्व,
ख्यूल्यू वंतले सीम्ह न्ह्योने तयाः

(३५)

लष्ट
माषी
शील
वेता

भाव
वया
मुक्त
गु खं
दृष्टि
खः ।
वं हे
रक्ति
क्षीय
कृति
काः
लना
वादी
उंया
माथं
ःपि
कवि
ण व
ःया
नू-

मृत्युंजय की गथे ज्वी फइ,
 न्हपु छगल मरफिनय स्वथना:
 सचेत धका: गथे म्वाय् फइ,
 सिक्थे थें गंप दुने
 वा उरेजूगु पेट्रोल थें मिशिन पिने
 छुं खया: नं छुं मखु थें
 छुं खना: नं छुं मखं थें
 यातांप्यातां दे तंपि थें
 थ्व निकुञ्जया विवसताय्
 वाइं वाइं तुंदा:गु लु (दृश्य)
 त्वालाहाँ त्वालाहाँ, आताहाँ आताहाँ
 मिखा निगलं जक तिका कयां
 कीत शहीदं ब्यूगु इन्कव
 वज्रं थें गन क:वने फइ ?
 थें वरू थ:त प्याकुति न्याका:
 विधन यायेत उगु लसकुस;
 ल्ह्वं, तप्ये कि थ:गु ह्ला:त
 ऊयारऊर खुयेत उगु दसिपौ;
 या तयार गुप्तां मग्थास्ये
 कय्की लाप्चा कुतुं वयेक प्यात्त;
 निर्माण जुइ अले भविष्य कीगु
 कीगु यानालि थ्व वर्तमान,
 लुबुं वहबुं निखे सिथं अले
 अनियाइ शुद्धगु न्ह्या: खुसियात
 छाया महाली अले सक्कलि डांफे उमंगं
 कीगु हि च:तिया निकुञ्ज खना: ।

(२०३४-७)

(बज्र १०९८)

| गुपचुप समुद्रया म्हय् किसिदम्ब:

थौं जि खना गुलिखे मनूत
 फगत जित: भिकितिनि धयागु
 विश्वासया सिरिज ल्वसुके बिया:
 कंथुप्वालं वा:मचायेक फसय् ब्वैच्वंगु धू-कण स्वथना:
 थ:गु प्वा: थनाच्वन फुस्तु धक्का: ततं ।
 खनं + (तनिगु) व- (लिकाइगु) ल्या:चा: दुहां मवंगु
 न्हपुयात फुरुङ्ग याना:
 मिखाय् मोती-विन्दु तछ्याये फँगु मृग-तृष्णा ब्येकुं च्याना:
 ह्लासय् खा:मदुगु सुलचं ववखाय्के बिया:
 मुसुकाया च्वन सिन्हाय् म्वाकुम्वाकुं ।
 थ्व अभिनय मखु, ख: यथार्थ;
 पत्या: मजूस
 क्वें प्वालं सूद्यो कुतुं वया नं
 द्यो ख्यूं नि धका: व्छालिसुखुं त्वपुया:
 थ:थमं मनकथा ल्हानाच्वंपि
 जिगु देया अल्याख गांवासीतय्गु न्हाय्पं दुने स्व-
 ब: ब: देतना: च्वंगु दु ह्लाय्पं प्वीं स:हे ताय् मदयेक,
 पाखा बुं प्यपुना च्वंगु
 तुति पालिया तप्येंगु रेखात क्वग्गेल्ला: स्व-
 किचिकिचि कह्ल:तय्स हुयायेंका च्वंगु दु
 यिमिगु भाग्य रेखाया भस्तित्व,
 ह्याच्छि तिकिनंगु च:ति

प्यपुना च्वंगु भोटों सुरक्षाया नामय्
 चुसेयानाच्वंगु दु श्रमया अस्तित्व हिस्यानाः,
 चेतनाया म्ह त्वपुइक बैथिलातःगु दु
 फुस्लुगु पवित्रताया सौ ल्वाक्छ्यानाः,
 लः मखु, इज्जतय् लुफिहानाः पिहाँःवगु न्हासितयाः सौ वाली ।

थुलिहे मखा थौं जिगु गां निर्वोध, पवित्र, सरल धकाः
 विभूषणं छायेप्युगु विज्ञापनया लवः !
 जिगु गां 'शान्त' धकाः न्हि, खै ल्वाक्छ्यानाः
 शान्तिया म्होस्तय् तिकाः तःगु स्वां-सिन्हः ।

कुचाल आःला- -
 तिन्हिनेया निभालं लायबुइकाः
 जिगु देया दे-थुवाःतय् न्होया खोरय् स्वथना तयेकेगु;
 फगत फुस्लु धक्काःया क्रमय्
 निर्वोध, सरलता लिलाम याका च्वनेगु;
 उकुस मुकुस स्याः घाः चिच्याय् दंगु भवखा
 कथित 'शान्त' या सेफय् स्वथंकेगु । ... ..
 थौं ई पाकय् ज्वी धुं कल
 लखय् गौरवताया म्ये च्वइगु कुतलय् न्हि दायाः ।
 थौं ई आयबुचाये धुं कल
 मिखाग्वः पतिकं खवि मखु वरु स्वयेत मिन्वाला ।

वा, लसकुल दु-
 सुनां जिम्ह निर्वोध-देथुवाःतय्गु नुगःपाय् चेतनाया मिखा किइ
 कथित शान्तिया ह्यय् दाग-मत च्याकाः;
 वा, लसकुल दु-
 मुनां थ्व ईया ह्निदाःगु घाः अप्रेशनं सिच्चुकी
 गुपचुप समुद्रया ह्यय् किसिदम्बः थनाः ।

(२०३४-६)

(३८)

॥ पाल्चा च्याके हे माःसा

दुरु ल्वहँया थां न्होने
 वा ह्नाय्कनं जक चाःहुयेका तःगु क्वथा दुने
 सितिकं पाल्चा च्याकां छुयाये पासा !
 छायेकि अन दुने खनेदेगु फुक्क किपालुं
 छंगु मिखा तिरिमिरि कनी ।
 सके, सहयाये थाकुक्क लिचवः दना वइगु
 जःया रेखातय्सं
 छंत कां याना विइ ।
 वरु वा (पाल्चा च्याकेहे माःसा)
 थ्व ह्युँगु क्वथा दुने
 गन अंगःतय् प्वाथाय् दु
 सदिं यानाः यिमिगु ह्यय् छ्येँगु तज्याः
 पिच्चु मजु अले फुसफुस लिंगं लिहाँ वःगुलिं
 तिरिमिरि धायेक किपालु क्येनेगु औकात मदु;
 खः थुजोथाय् हे च्याकी पाल्चा-
 थ्व अंगःतय्सं
 गुलि न्ह्यैपुक्क सासः ह्नानाः
 जःया रेखात घुंतिका व्छे
 कन्हे थः थः हे नं जःया मुहान जुयाः ।
 छंगु मिखा कां जुइगुया पलेसा
 जल्ल थिइ हिरा जुयाः ।

(२०३४-७)

(३९)

(ह्यूपाः १०६८)

लष्ट
 प्राची
 शील
 वेता

भाव
 वया
 मुक्त
 गु खं
 दृष्टि
 खः ।
 वं हे
 रक्ति
 क्षीय
 कृति
 काः
 लना
 वादी
 उंया
 माथं
 ाःपि
 कवि
 ण व
 ाःया
 न्ह-

| भियतनामया लिचव्य् एभरेष्ट

जव भियतकंगतय्सं
दा-नाडयात घय्पूगु सूचं न्यने,
नुगल्य् लय्ता दनी-
श्व धरती
सूर्यं सुथः प्वंकाः व्युस्येली
सुपाय् जकं
गुलि धकिं जुयाः म्वाये फइः
हाईपोडया न्याचातय्सं
माळीतय्त धौलाः गुया दसि-पो
आकाश छकुति तिका व्युस्येली
कीसं छकः
मिखा जक उलेमाः
श्व एभरेष्ट जकं
गथे सुकं द्येनी-
ह्वाछि पिने भुनाः च्वापः गाः
ह्वाछि दुने कुनाः हाब्लासा ।

(२०३४-६)

‘हाब्लासा’ जि खना कथं

— माणिकलाल श्रेष्ठ

नेपाल भाषाया विभिन्न पत्रपत्रिकाय, खास यानाः सितु पत्रिकाय
पिहां वःगु कवितात व्वनाः व्वमिपिसं छह्य गावकं प्रतिभा दुह्य कवि
धकाः म्हसीकेधुं कूम्ह कवि योगेन्द्र प्रधानयात “गाजलं दाःगु चा” कविता
संग्रहया माध्यमं छह्य “न्हू-कविता” या च्वमि धकाः बांलाक हे म्हसिइके
धुं कूगु खः । आः ‘हाब्लासा’ या प्रकाशनं श्व धारणायात (वय्कः न्हू-
कविता’ या च्वमि धमागु धारणायात) बांलाक हे व्वतातुका बिइ ।

वय्कः या कवितायात ‘न्हू-कविता’ धकाः नां छुनागु न्हूगु प्रवाह वा
न्हू बिचारधारा हःगु वा थौंया जनताया आकांक्षाया प्रतिनिधित्व याइ-
म्ह कवि धयागु अर्थे मखु, (श्व गुण वय्कः या कविताय् मडुगु ला मखु)
वरू ‘न्हू’ व कविता निगू शब्दयात ‘-’ चिन्हं गथि चिकाः ‘न्हू-कविता’
धयागु शब्द छचलागु खः, मतलब इलंदो न्होनिसें या परम्परा कथं
न्हूज्यानाच्चंगु कविता नांया विधाय् न्हू-धाः जुइक, विधायी रूप हे छुं
भति हिउगुलि कविता जक धयां मगानाः न्हू-कविता धाये माःगु विश्वया
विभिन्न देशया साहित्ये किंगु गूगु शताब्दीया अन्त व नौगूगु शताब्दीया शुरूइ
विकास जूगु ‘मडन-प्वेट्री’, ‘आधुनिक-कविता’ वा ‘न्हू-कविता’ अन्तर्गत
वय्कः या कविता लाः ।

यूरोपया साहित्य समालोचना क्षेत्रय् ‘न्हू-कविता’ धायेवं हे कल्पना-
या ढङ्ग वा विचारधाराया प्रवाहसिकं अभिव्यक्तिया न्हूगु धकाः सामान्य
रूपं थुइकी । छीथाय् ‘न्हू-कविता’ धयागु शब्द विभिन्न अर्थे छचला
च्चंगुलि विभिन्न मनुखं विभिन्न अर्थ थुइके फु । ‘नःलि’ कविता मुना व
समालोचक काशीनाथ तमोटजुं सम्पादन याना दीगु “आधुनिक कविता” य

लष्ट
माषी
शील
वेता

भाव
वया
मुक्त
गु खं
दृष्टि
खः ।

वं हे
रक्ति
क्षीय
कृति
काः
लना

शदी
उंया
माथं
रःपि
कवि
ण व
रःया
न्हू-

नं थःगु समकालीन कविया कवितायात आधुनिक कविता धयातःगु दु । थ्व हे कारण यानाः योगेन्द्र प्रधानया कवितायात 'न्हू-कविता' धयागु अर्थ थुलि ताहाकः व्याख्या याये माःगु खः । पश्चिम यूरोपया आपालं देशे क्रिगुंगु शताब्दीया अन्तपाखे वःगु, एशियाय् जापाने वयासिकं न्ह्योहे पिदने धुंकूगु, तर दक्षिण एशियाया भारत, पाकिस्तान, बाङ्गला देशया साहित्ये अंग्रेजी साहित्यया प्रभावं तिनि वःगु, नेपाले वया नं लिपातिनि दुहाँ वःगु "प्रतीकात्मक अभिव्यक्ति" हे मूल विशेषता जुयाच्वंगु न्हू-कविता योगेन्द्र प्रधानया 'हाब्लासा' संग्रह खः ।

तर नेपाल भाषा कविता-व्यः या न्हू-कविता बांलाक अध्ययन याना स्वयेव्यले अंग्रेजी कविताय् थें प्रवाहया विभिन्नता दयाः "प्रतीकात्मक अभिव्यक्ति" छता हे जक मंकाः रूप जूगुलि प्रतीकं अभिव्यक्ति यायेगु यात हे आधुनिक कविता धाये माःगु स्थिति कीगु न्हू-कविताय् मदु । अय् नेपालया हे दुने विकास जूगु नेपाली भाषाया आधुनिक कविताय् थें नराश्यं जाःगु वर्तमानया मान्यताया अस्विकृति वयनाः भविष्ये आस्था मतयेगु व अराजकतावादी व्यक्तिवादी प्रवृत्ति नेपाल भाषाया न्हू-कविताया बहुसंख्यक कविताया रूप मखु । प्रतीकया माध्यमं अभिव्यक्तिया नापं कविताय् छ्यलेगु उपमा व किपा (imagery) या मौलिकता, विषयवस्तु जन जीवनलिसे सत्तीगु स्वापू दुगु, बहुसंख्यक जनताया आकांक्षाया प्रतिबिम्ब यायेगु विचारधारा व स्वाधीनताया निम्ति राष्ट्रिय व अन्तर्राष्ट्रिय संघर्षया समर्थन थौंया नेपाल भाषाया न्हू-कविताया मूल स्वरूप खः, थन स्वरूपया बांलाक प्रतिनिधित्व योगेन्द्र प्रधानया "हाब्लासा" यानाच्वंगु दु ।

नेपाल भाषाया न्हू-कविताया मेमेपि कविपि लिसे आपालं खंय् मंकाः जुयाः नं योगेन्द्र जुया 'हाब्लासा' संग्रहया छता निता विशेषता जि खना । न्हू-कविताय् अभिव्यक्ति प्रतीकया माध्यमं जुइगुलि प्रतीक व किपा छ्यलीव्यले फक्को मौलिक यायेगु कुतले ज्ञान, विज्ञान, राजनीति, पौराणिक बाखं विभिन्न क्षेत्रं किपा त्यासा कयाः छ्यलीव्यले न्हू-कविताय्

प्रतीक व किपा थुइके मफयेक थाकुइगु, व अभिव्यक्ति तस्सकं विलष्ट जुइ यो, योगेन्द्रया 'हाब्लासा' कविताय् थये मजू । नेपाल भाषाभाषी नेवाः जातीया संस्कृति, नेपालया ऐतिहासिक परम्परा, विश्वया प्रगतिशील राजनैतिक आन्दोलनया सामान्य ज्ञान दयेव 'हाब्लासा'य् च्वंगु कविता थुइके फु ।

मेगु खं, नेपाल भाषा कविताया क्षेत्रे पश्चिमी कविताया प्रभाव लाःव्यले शुरूइ खने दुगु रोमान्टिक प्रवाह अर्थात् कल्पना च्वन्ह्यानाः वया वनीव्यले वास्तविकतां यक्को तापाइगु रोमानिवादी त्वचं "हाब्लासा" मुक्त खने दु । अले 'हाब्लासा' कविता संग्रहं वयना च्वंगु दकले तःधंगु खं ला छु धाःसां कवि योगेन्द्र प्रधानया कविता रूप (form) या दृष्टि न्हू-कविता खःसा, विचारधारात्मक प्रवाह कथं प्रगतिवादी कविता खः । हानं, मभि मनिया विरोध यायेवं, परम्परागत मान्यतायात हाकुतेनेवं हे जक प्रगतिवादी जुइमखु । समाजया मभि मन खनाः जीवनप्रति हे विरक्ति हःसा पलायनवादी जुइ । सच्चा प्रगतिवाद जनपक्षीय जुइ, जनपक्षीय साहित्यं जनताय् आस्था तइ, जनताया अपार शक्ति दु, समाज व प्रकृति हिले फुपि जनता खः, थःगु भविष्य थम्हं दयेके फुपि जनता खः धकाः विश्वास ज्वनी । मभि मनिया विरोधे छपः जुयाः मभि मनियात लिना व्छयेगु प्रेरणा व भविष्ये आस्था तयेगु सन्देश बिइम्ह कवि प्रगतिवादी खः । "स्वां थवयेन्हो कं लिना व्छ" धकाः आह्वान यासे "ओता ह्याउँया वइगु" उज्ज्वल विश्वास कवि योगेन्द्र प्रधानयाके दु । "माथं वंगु नुगः पाय् थारा थारा गंगु म्हुतुसि दिकाः कय्कुनाः म्वाय् माःपि मस्तय्सं" विष घुतिने मालीगु स्थिति दुसां उकि पिहाँ वनेगु लंपु कवि खं । 'हाब्लासा' संग्रहया प्रत्येक कविताय् थौंया छिउंगु वातावरण व हाकु सुपाय्, छिउंगु चाया चित्रण दुसां कन्हय्या सुषया ह्याउँनिभाःया जः कवि वयना हे च्वंगु दु । 'हाब्लासा' कविता मुना प्रगतिवादी न्हू-कविता खः, अभिव्यक्ति न्हू-कविता, विचारधाराय् प्रगतिवादी । ○